

สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย

นางสาวบุญเคิม ไพเราะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๘

001367

I16015601

THE STATUS AND ROLE OF WOMEN IN THAI SOCIETY

Miss Boondoem Phairach

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Sociology

Department of Social Studies

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten Signature]

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

[Handwritten Signature] ประธานกรรมการ

.....
(ศาสตราจารย์ประเสริฐ แย้มกลิ่นฟ้า)

[Handwritten Signature] กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดำรง ชรรมาภิษฐ์)

[Handwritten Signature] กรรมการ

.....
(อาจารย์จำเรียง ภาวิจิตร)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย   อาจารย์จำเรียง   ภาวิจิตร

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง   สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย

โดย   นางสาวบุญเคิม ไพเราะ

แผนกวิชา   สังคม

หัวข้อวิทยานิพนธ์.

สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย

นางสาวบุญเดิม ไพเราะ แผนกวิชาสังคม

ปีการศึกษา

๒๕๑๘.

ยัตถ์ย่อ

การศึกษาเรื่องสถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การเปลี่ยนแปลงสถานภาพและบทบาทของสตรีไทยทั้งในครอบครัวและในสังคม ศึกษาสถานภาพ ของสตรีตามกฎหมายในครอบครัวและในสังคม ศึกษาบทบาทของสตรีในการรวมกลุ่มกัน เป็นสมา- คม โดยจะศึกษาแนวโน้มของวัตถุประสงค์และกิจกรรมของสตรีที่รวมกลุ่ม เป็นสมาคมสตรีว่าจะมี ความต้องการที่จะแสดงบทบาทอะไรมากที่สุดอยู่ในสังคม และสมาคมเหล่านั้นตั้งขึ้นมาเพื่อมีวัตถุประสงค์อะไร และได้ทำกิจกรรมอะไรไวบ้าง ศึกษาทัศนคติความคาดหวังของสตรีที่อยู่ในกลุ่มและสมา- คมไทยในเรื่องทัศนคติความคาดหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสถานภาพและบทบาทของสตรีไทยโดยทั่ว ไป ศึกษาทัศนคติในเรื่องความคาดหวังต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีทางสังคมและในเรื่อง อื่นๆ โดยจะศึกษาจากข้อมูลใน ๓ แบบ คือ ข้อมูลที่เป็นเอกสาร สิ่งตีพิมพ์จากการค้นคว้าจาก หอสมุด ศึกษากลุ่มและสมาคมสตรีในสังคมไทยโดยศึกษาสมาคมสตรีทางการศึกษา ๑๑ สมา- คม กลุ่มและสมาคมสตรีทางการอาชีพ ๕ สมาคม สมาคมสตรีทางการเมืองและอื่น ๆ อีก ๑๐ สมาคม ผลการศึกษาเรื่องสถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทยปรากฏว่ามียัตถ์ต่อไปนี้

(๑) สถานภาพและบทบาทของสตรีในครอบครัว

๑.๑ บทบาทของสตรีที่เป็นบุตรสาวในครอบครัว ไม่ว่าจะอยู่ในครอบครัวชนชั้นบริหาร- คำหรือชนชั้นสูง ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบันได้รับการฝึกฝนอบรมให้เป็นแม่บ้านและเตรียม ตัวเป็นภรรยาที่ดีต่อไป บุตรสาวครอบครัวชั้นสูงตั้งแต่สมัยสุโขทัยมีโอกาสเรียนรู้นั่งสือจากบิดา มารดาที่ทำหน้าที่เป็นครูสอนเอง ในขณะที่บุตรสาวครอบครัวชนชั้นธรรมดาไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ สันนิษฐานและสมมุติฐานโกสินทร์ตอนต้น เป็นยุคที่บุตรสาวในครอบครัวจะถูกกดดันให้มีส่วนภาพตำ- บิดามารดาสามารถชายบุตรสาวให้เป็นทาสคนอื่นได้ วัฒนธรรมการแต่งงานระหว่างญาติพี่น้อง ของสังคมชั้นสูงตั้งแต่สมัยอยุธยาทำให้บุตรสาวในครอบครัวชั้นสูงถูกจำกัดสิทธิ์ในการเลือกคู่ครอง

เท่าเทียมกับบิดาแม่แก่เว้นแต่สิทธิในการปกครองบุตรให้บิดามีอำนาจอยู่เดียว

(๒) สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทย สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

๒.๑ สถานภาพและบทบาทสตรีทางการศึกษาตั้งแต่สมัยสุโขทัยมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะสตรีในสังคมชั้นสูง ส่วนสตรีในสังคมชนชั้นทั่วไปไม่มีบทบาททางการศึกษาเลย เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในสมัยรัตนโกสินทร์สตรีจึงเข้าไปมีบทบาททางการศึกษามากขึ้น ในปัจจุบันนี้สตรีไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีในเขตเมืองเข้าไปมีบทบาททางการศึกษาในระดับสูง สตรีนิยมเข้าศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์และเข้าไปทำงานในสถาบันการศึกษาทุกระดับ นับว่าสตรีไทยมีบทบาททางการศึกษาอย่างแท้จริง

๒.๒ สถานภาพและบทบาททางการอาชีพ สตรีไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยเข้าช่วยเหลือครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรม สตรีชั้นสูงเข้ารับราชการในพระบรมมหาราชวังแม้ว่าจะทำงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ไม่สำคัญนักก็ตาม สตรีไทยทั่วไปตั้งแต่สมัยอยุธยาทำการค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อช่วยเหลือครอบครัวด้วย ในปัจจุบันนี้สตรีไทยจำนวนมากยังคงช่วยครอบครัวทำงานอาชีพเกษตรกรรมในชนบท ส่วนสตรีในเมืองยังคงยึดอาชีพค้าขาย นอกจากนี้ยังมีอาชีพให้บริการคนงานและกรรมกร สตรีไทยส่วนใหญ่เนื่องจากมีระดับการศึกษาต่ำจึงต้องทำงานเป็นคนงานกึ่งมีฝีมือและกรรมกร มีสตรีไทยเป็นส่วนน้อยที่มีระดับการศึกษาสูงทำงานอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้

๒.๓ สถานภาพและบทบาทสตรีทางการเมือง เพิ่งจะมีปรากฏหลักฐานแน่ชัดในสมัยอยุธยาว่าสตรีในสังคมชั้นสูงเข้าไปมีบทบาททางการเมืองในปลายสมัยอยุธยาอีก เป็นที่เชื่อกันว่าสตรีไทยทั่วไปเข้าช่วยเหลือผู้ชายทำการรบกับข้าศึกเมื่อกรุงศรีอยุธยาแตก เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองสตรีไทยก็เข้าไปมีบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๐ จนถึงปัจจุบัน ส่วนบทบาททางการเมืองอื่น ๆ ของสตรีไทยยังมีบทบาทน้อยมาก

สถานภาพตามกฎหมายทางสังคมสตรีไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยมีสิทธิเท่าเทียมกับชาย ในสมัยอยุธยาเป็นสมัยที่มีการจำกัดสิทธิของสตรีในสังคมไว้หลายประการ ในปัจจุบันนี้ได้มีการบัญญัติกฎหมายต่าง ๆ ให้สตรีมีสถานภาพทางสังคมสูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปัจจุบันที่กำหนดให้สตรีมีสิทธิเท่าเทียมกับชาย

มากกว่าบุตรสาวครอบครัวทั่วไป ในปัจจุบันนี้สตรีที่เป็นบุตรสาวในครอบครัวชนบทส่วนใหญ่ยังคง
ดำเนินตามแบบประเพณีดั้งเดิม ในขณะที่บุตรสาวครอบครัวสังคมเมืองเปลี่ยนแปลงบทบาทของ
ตนเองมากขึ้นโดยเป็นผู้มีระดับการศึกษาสูงขึ้น แต่งงานเมื่ออายุมากขึ้น ช่วยเหลือครอบครัวทำ
งานอาชีพนอกบ้านและหารายได้ให้ครอบครัวมากขึ้นตามสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

สถานภาพของบุตรสาวตามกฎหมายในครอบครัว ตั้งแต่สมัยสุโขทัยบุตรสาวมีสิทธิรับ
มรดกตามกฎหมายเท่าเทียมกับบุตรชาย กฎหมายสมัยอยุธยากำหนดให้บุตรสาวอยู่ใต้อำนาจของ
บิดามารดา บิดามารดาสามารถขายบุตรสาวให้เป็นทาสคนอื่นได้ ในปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับ
ครอบครัวคงให้สิทธิแก่บุตรสาวให้ได้รับมรดกของบิดามารดาอย่างเท่าเทียมกับบุตรชายไม่เปลี่ยน
แปลง

๑.๒ สตรีที่เป็นภรรยาในครอบครัว ตั้งแต่สมัยสุโขทัยมีบทบาทเป็นเพียงแม่บ้านแม่
เรือน ภรรยาถูกกีดกันมีสถานภาพต่ำโดยเฉพาะในครอบครัวชนชั้นสูงซึ่งชายนิยมภรรยาได้
หลายคน วัฒนธรรมการมีทาสสมัยอยุธยาให้อำนาจแก่สามีขายภรรยาเป็นทาสผู้อื่นได้ ทำให้ฐานะ
ภรรยาต่ำลงไปอีก ภรรยาในครอบครัวชนชั้นวรรณะสังคมอยุธยา มีบทบาทสำคัญในครอบครัว
เพราะระบบการปกครองสมัยอยุธยาที่เกื้อหนุนชายเข้ารับราชการในเมืองหลวงเป็นเวลานาน
ทำให้ภรรยา มีบทบาทในครอบครัวมากขึ้น ในปัจจุบันภรรยา มีบทบาทอย่างสำคัญในครอบครัวทั้ง
ครอบครัวสังคมเมืองและชนบท โดยภรรยา มีส่วนเข้าช่วยเหลือครอบครัวหารายได้ ทำให้ภรรยา
มีสิทธิหน้าที่ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในครอบครัวมากขึ้น

สถานภาพของภรรยาตามกฎหมายในครอบครัว ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถูกจำกัดให้มีสถาน
ภาพต่ำในครอบครัว ภรรยา มีฐานะ เป็นเพียงทรัพย์สินของครอบครัวมีหน้าที่ไม่มีสิทธิประการ
ใด แม้กฎหมายเกี่ยวกับครอบครัวในปัจจุบันนี้ก็ยังคงจำกัดสิทธิของภรรยาไว้หลายประการ

๑.๓ สถานภาพและบทบาทของมารดาในครอบครัว ตั้งแต่สมัยสุโขทัย มารดามีบท
บาทอย่างสำคัญแท้จริง เท่าเทียมกับบิดาจนถึงปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะ เป็นครอบครัวชั้นสูงหรือครอบ
ครัวทั่วไป มารดามีหน้าที่อบรมให้การ เลี้ยงดูบุตรธิดา เป็นหน้าที่สำคัญ สถานภาพของมารดาใน
ครอบครัวก็มีสิทธิเท่าเทียมกับบิดาในการรับมรดกซึ่งได้ตรากำหนดไว้แน่ชัดในกฎหมายสมัยอยุธยา
มารดามีสิทธิเท่าเทียมกับบิดาในการปกครองบุตร ในปัจจุบันนี้กฎหมายก็ยังกำหนดสิทธิของมารดา

(๓) กลุ่มและสมาคมสตรีของไทยปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มและสมาคมสตรีทางการศึกษา ทางการอาชีพ ทางการเมืองและอื่น ๆ ล้วนแต่มีวัตถุประสงค์และทำกิจกรรมมุ่งเพื่อประโยชน์สำหรับกลุ่มหรือสมาคมของตน ทำประโยชน์ให้แก่สังคมในวงแคบ การบริหารงานเป็นเรื่องของสตรีเพียงกลุ่มเดียวที่มีเวลาว่างและมีฐานะทางสังคมสูง สมาคมสตรีที่มุ่งทำงานเพื่อเรียกร้องและ ป้องกันสิทธิของสตรีมีเพียงสมาคมเดียว แต่ก็ยังดำเนินการในวงแคบ โดยทั่วไปแล้ว อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มีสมาคมสตรีสมาคมใดเลยที่ทำการต่อสู้เรียกร้องและ ป้องกันสิทธิของสตรีไทยอย่างแท้จริง

(๔) การศึกษาทัศนคติและความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษา ปรากฏว่าสตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคาดหวังว่า สตรีไม่ว่าจะอยู่ในฐานะบุตรสาว ภรรยาหรือมาร คาคควรปฏิบัติตนอยู่ในขอบประเพณีไทย มีความเห็นว่ายูชายังต้องการให้สตรีมีสถานภาพและบทบาทในครอบครัวและในสังคมเหมือนดังที่ตนเองคิด กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควร เปลี่ยนแปลงสิทธิสตรีตามกฎหมายในครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในเรื่องทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา เพราะสังคมปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปแล้วกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าผู้ชายไทยไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิทธิสตรีดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสตรีไทยมีบทบาททางการศึกษาน้อยไป ทั้งที่สังคมไม่กีดกันสตรีในเรื่องการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสตรีไทยมีความสามารถในการ ประกอบอาชีพเท่าเทียมกับเพศชายและสตรีไทยมีบทบาททางการอาชีพมากขึ้นในปัจจุบัน บทบาททางการ เมืองกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสตรีไทยมีบทบาททางการ เมืองน้อยไปในปัจจุบัน แต่แสดงความคาดหวังว่าสตรีไทยมีบทบาททางการ เมืองเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในสมัยก่อน กลุ่มตัวอย่างแสดงความคาดหวังว่าสังคมไทยยังไม่ยอมรับความสามารถทางการ เมืองของสตรีเลย กลุ่มตัวอย่างแสดงทัศนคติว่าสมาคมสตรีไทยปัจจุบันยังไม่ให้ความสนใจต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีเท่าที่ควร สตรีไทยส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสนใจสมาคมสตรีของไทย กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสมาคมสตรียังควรทำงานด้านสาธารณกุศลอีกต่อไป ประการสุดท้ายเห็นว่าแม่สตรีจะมีสิทธิเท่าเทียมกับชาย ทุกคนก็ควรปฏิบัติตนตามหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหญิงหรือชายในสังคมต่อไป.

Thesis Title. The Status And Role Of Women In Thai Society.
Name. Miss Boondoem Phairaoth.
Academic Year. 1975!

Abstract.

The purposes of this research are to study the changing status and the roles of Thai women in the family and society, to study the work of Thai women associations; how they are formed, what is their aim and what they have accomplished so far and to study the attitude and expectation of women about their status and role in the family and society. This research is based on following sources; (a) documents from library and other places, (b) samples from 11 educational women associations, 5 vocational women associations and 10 political and other women associations, (c) interviews of 15 leading women from educational women associations, 15 women from vocational associations, and 20 Women from political and other women associations.

The conclusion can be summarized as follows:-

I. The status and roles of Thai women in the family.

I.I In Sukothai and Ayuthya Era, daughters of general and high class families were brought up to be good housewives. Especially daughters of high class families had to study hard and were strictly educated by their own parents, while those of lower class had no chance to do so. Daughters of poor family could be sold legally by their parents during Ayuthya and Early Rattanakosin Era.

Since Ayuthya Era cousin marriage was practised among high class which had affected the freedom of Thai women in choosing their own partners. Nowadays Thai women living in the rural area still carry on this old tradition, while women in urban area have changed their status. They could enter into higher education level and get married at older age. They work and can salaries to support their families.

During Sukothai Era, daughters and sons had equal rights of inheritance. In Ayuthya and Early Rattanakosin Era, daughters were under the authority of their parents who could sell them into slavery. Nowadays, daughters still have equal rights of inheritance.

I.2 In Sukothai Era, the role of a wives was merely a house-keeper. Polygamous was widely practised among the high class people which had even lowered the status of women. This tradition had given the husbands the right to sell their wives into slavery. Apparently, women of general class in Ayuthaya Era had more important roles as men had to serve their country in military services for a long time. Today in both rural and urban areas, women have important roles in handling their families' affairs and problems. They even helped earning earning money to support their families.

According to Sukothai Law, wife's status was limited as the husband had all the authority over her. The wife had the duty but had no right what so ever. Women's rights of today, the Civil and Commercial Code are still limit in many ways.

I.3 The mother in Sukothai days played an important role in their families, by having equal rights with husbands which is still

in practice today. Either family of high or low class, the mother had the right to bring up their own children. The parents in Ayuthya days had equal right over their children. Today's law also gives equal rights for both father and mother in general except for the authority over the children, it is only the father's right.

2. The status and role of women in society can be classified as follows:-

2.1. In educational role, ever since Sukothai days only high class women had education while others had none. In Rattanakosin Era, the educational system had changed. Thai women could take part in the education. Today Thai women in the urban area are better educated than those living in the rural area. Urban women like to study in Social science. They work in every level of educational institutes.

2.2 Women's roles in vocational field, since Sukothai Era. No woman helped their families in agriculture. They were unpaid family workers. Women of high class were mostly ladies in waiting at the palace. Ayuthya women knew how to deal in small trade to supporting their families. At present, Thai women in urban help their families by trading, or doing service jobs or being labourers. The rural women work in the field to help their families. There are about 80 % Thai women who are uneducated and unskilled labourers.

2.3 Since Ayuthya Era, woman began taking an interest in politics, especially those of high class women. It was believed that in late Ayuthya Era women fought side by side with their countrymen against the Burmese army. The first woman representative was selected in 1953. Besides this, women have little role in politics.

In Sukothai Era both women and men had equal status in society, while in Ayuthya Era women's status in society was limited. Nowadays, law had given women equal rights to men to conform to present constitution.

3. Women association of today, no matter what fields they are in; either vocational or political fields or others, their activities and benefits are limited to one's own group. Their work only involve small group of people, who are of high class and have spare times. As a whole, it can be said that there are not one women association which are really fighting for women's rights.

4. From the 50 questionnaires collected, the attitudes and expectation of the women are as follows:-

They think that no matter in what status a women is as a daughter, a wife or a mother, she should behave according to Thai culture. They believe men still want women to play important roles in their families. They favour equal rights to men in all aspects of family affairs especially the property rights. They still believe women pay little interest in their education. They believe that today women have abilities to work in all fields equal to those of men and have played important roles in all kinds of occupation. In politics, they view that society are still banning women from participating. They expect that Thai women will play important role in politics in the future and will fight for their equal rights. They think that all women associations should expand their works only for charities. They expect that although women may have the equal right with men, men and women alike should carry their duties and behave themselves according to Thai culture in the past.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องสถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทยสำเร็จขึ้นได้ด้วยคำแนะนำของศาสตราจารย์ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำในเรื่องหัวข้อวิทยานิพนธ์ การเขียน การออกแบบสัมภาษณ์ และการหาข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ จะสำเร็จ และได้ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย ทั้งนี้จึงเป็นผู้มีส่วนสำคัญและให้ความกรุณาแก่ข้าพเจ้ามากที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ. ที่นี้ด้วย อาจารย์จำเรียง ภาวิจิตร ได้ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษา ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้ามากมาย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ คำรง ธรรมารักษ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณมา ณ. ที่นี้ด้วย

พี่น้อง คนที่รักและหวังดีต่อข้าพเจ้าทุกคนมีส่วนสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ โดยได้ให้ความสนับสนุนข้าพเจ้าทั้งกำลังเงิน กำลังใจ จนข้าพเจ้ามีความตั้งใจและพยายามทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จ

ส่วนดีของวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ข้าพเจ้าขอมอบให้กับ สตรีไทยทุกคน ครู อาจารย์ทั้งที่ไถ่กล่าวนามไว้ข้างต้นและที่ไม่ไถ่กล่าวนามไว้ และพ่อ แม่ พี่ น้อง คนที่รักและหวังดีต่อข้าพเจ้าทุกคน ส่วนขอบกพร่องของวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ข้าพเจ้าขอนอมรับไว้แต่ผู้เดียว.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิติกรรมประกาศ.....	ง
รายการตารางประกอบ.....	จ

บทที่

๑. บทนำ.....	๑
๒. ขอบเขต วัตถุประสงค์ และวิธีการศึกษา.....	๓๖
๓. สถานภาพและบทบาทของสตรีตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น.....	๕๓
๔. สถานภาพและบทบาทของสตรีในครอบครัวไทยปัจจุบัน.....	๘๖
๕. สถานภาพและบทบาททางสังคมของสตรีไทยปัจจุบัน.....	๑๐๘
๖. วิเคราะห์บทบาทของกลุ่มและสมาคมสตรีของไทยปัจจุบัน.....	๑๕๐
๗. บทสรุปและวิจารณ์.....	๑๗๕

บรรณานุกรม	๑๕๖
ภาคผนวก.....	L 0๕
ประวัติการศึกษา.....	๒๒๕

ภาคผนวก

๘๒
142
175
193
203
124

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่ 1

๑. สิทธิของภรรยาในทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยาเมื่อหย่าร้างกัน.....	๓๐
๒. ทัศนคติของชายที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและหญิงที่แต่งงานแล้วต่อการเลือกครองของบุตรหญิง จำแนกตามเขตเมืองและเขตชนบท..	๘๕
๓. สิทธิของภรรยาในการขอหย่าร้าง.....	๑๐๓
๔. สำนะโนประชากรทั่วราชอาณาจักร ๕๕๑๓ จำแนกตามเขตเทศบาลและเขตชายหญิง.....	๑๐๘
๕. อัตราส่วนร้อยละของสตรีไทยอายุ ๑๐ ปีขึ้นไปที่สามารถออกเขียนได้ จำแนกตามหมวดอายุ ปีสำมะโน ๕๔๕๐ ถึง ๕๕๐๓.....	๑๑๐
๖. อัตราส่วนร้อยละของสตรีอายุ ๑๐ ปีขึ้นไปที่สามารถออกเขียนได้ จำแนกตามหมวดอายุ ในและนอกเขตเทศบาลทั่วราชอาณาจักร.....	๑๑๑
๗. อัตราส่วนร้อยละของสตรีไทยที่สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ เปรียบเทียบระหว่างปี ๕๔๕๐ กับปี ๕๕๑๓.....	๑๑๒
๘. อัตราส่วนร้อยละของสตรีอายุ ๑๐ ปีขึ้นไปจำแนกตามชั้นที่เรียนสำเร็จ ในและนอกเขตเทศบาล ทั่วราชอาณาจักร.....	๑๑๔
๙. อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนสตรีในโรงเรียนสายสามัญ จำแนกตามประเภทโรงเรียน และระดับชั้นทั่วราชอาณาจักร.....	๑๑๖
๑๐. อัตราส่วนร้อยละของนิสิต นักศึกษาสตรีในมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๕๕๑๓.....	๑๑๗
๑๑. อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสถานันและปริญญา ปีการศึกษา ๕๕๑๖.....	๑๑๘
๑๒. อัตราส่วนร้อยละของการเข้ามาในกำลังแรงงานของสตรีไทย จำแนกตามหมวดอายุ ใน และนอกเขตเทศบาล ทั่วราชอาณาจักร.....	๑๕๕
๑๓. อัตราส่วนร้อยละสตรีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปจำแนกตามหมวดอาชีพ ในเขตเทศบาล นอกเขตเทศบาล ทั่วราชอาณาจักร.....	๑๕๗

๑๘. อัตราส่วนร้อยละของประชากรซึ่งมีอาชีพต่าง ๆ จำแนกตามหมวดอาชีพและเพศทั่วราชอาณาจักร ๒๕๕๐..... ๑๒๘

๑๙. อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ จำแนกตามหมวดอาชีพ สถานภาพการทำงาน ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ทั่วราชอาณาจักร..... ๑๒๘

๒๐. อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ ในและนอกเขตเทศบาล ทั่วราชอาณาจักร ๒๕๑๕..... ๑๓๐

๒๑. อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่ไปออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เปรียบเทียบกับชายตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐..... ๑๔๐

๒๒. อัตราส่วนร้อยละของข้าราชการพลเรือนสตรี จำแนกตามทบวง และชั้นพิเศษ ชั้นเอก ชั้นโท ๒๕๑๓ บัญชีประมาณ ๒๕๑๓..... ๑๔๒

๒๓. อัตราส่วนร้อยละของอาจารย์สตรี จำแนกตามวุฒิ ประเภท ปีการศึกษา ๒๕๑๓..... ๑๔๓

๒๔. อัตราส่วนร้อยละของครูสตรีในโรงเรียนสามัญ จำแนกตามวุฒิ ประเภท โรงเรียนทั่วราชอาณาจักร ๒๕๑๕..... ๑๔๔

๒๕. อัตราส่วนร้อยละของครูสตรี จำแนกตามวุฒิ ประเภทโรงเรียน ๒๕๑๕..... ๑๔๕

๒๖. ทศนคติของสตรีในเรื่องสถานภาพสตรีตามกฎหมายในครอบครัว..... ๑๖๖

๒๗. ทศนคติต่อสถานภาพและบทบาททางการศึกษาของสตรี..... ๑๖๕

๒๘. ทศนคติต่อสถานภาพและบทบาททางการอาชีพของสตรี..... ๑๗๑

๒๙. ทศนคติต่อสถานภาพและบทบาททางการเมืองของสตรี..... ๑๗๓

๓๐. ทศนคติต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีในเรื่องอื่น ๆ ๑๗๖